

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **M. K.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 12. 2023, č. j. 20 A 7/2023-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku krajského soudu, kterým bylo zrušeno rozhodnutí stěžovatele ze dne 13. 3. 2023, č. j. MSK 26210/2023; tímto rozhodnutím stěžovatel zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Opavy ze dne 2. 1. 2023, č. j. /13661/2022/PRES (dále též „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“), jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále jen „zákon o některých přestupcích“), kterého se měl dopustit tím, že dne 26. 2. 2022 v blíže neurčeném čase prostřednictvím sítě Messenger úmyslně hrubě urazil Mgr. T. B., nar. X, trvale bytem X, kterému zaslal zprávu s vulgárním a vyhrožujícím textem ve znění: *„Už máš zabaleno do lágru pro kolaboranty, ty hajzle zkurvený, zločinecký? Jak bude vyhlášen válečný stav, bude s tebou udělán krátký proces jak s kolaborantem a podporovatelem teroru. Jsi na seznamu.“*

[2] Znění této zprávy oznámila dne 26. 2. 2022 osoba přímo postižená spácháním přestupku policii a na podporu svých tvrzení přiložila printscreen obrazovky na kterém byla zachycena hlavní osobní stránka sociální sítě Facebook (tzv. „zeď“), na které jsou viditelné příspěvky a také zpráva od M. K. odeslaná prostřednictvím aplikace Messenger. Žalobce byl pozván Policií České republiky k podání vysvětlení dne 4. 4. 2022, přičemž vypověděl, že považuje profil „za svůj“. Více odmítl vypovídat s tím, že by mohl výpovědi způsobit nebezpečí postihu za přestupek osobě blízké. Žalobce se k ústnímu jednání, kam byl řádně předvolán, opakovaně nedostavil a pouze se vyjádřil k zahájení řízení o přestupku a předvolání k ústnímu jednání, přičemž sdělil, že o přestupku rozhoduje místně nepřislušný správní orgán, a odkázal na § 62 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a

řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“). Při ústním jednání ze dne 21. 9. 2022 osoba postižená vypověděla, že žalobce nezná, že si vulgární zprávu přečetla doma, na adrese svého trvalého bydliště, ze svého osobního počítače, bez přítomnosti dalších svědků. Obsah zprávy ji hrubě urazil a vyděsil, zprávu považovala za vyhrožující.

[3] Žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, jímž byl shledán vinným z přestupku, podal odvolání; v něm uvedl, že ve věci rozhodoval místně nepřislušný orgán. Dle jeho názoru není možné pro určení místní příslušnosti vycházet toliko z tvrzení postižené osoby, ale je třeba tuto skutečnost podložit důkazy. Žalobce dále namítal, že se přestupku nedopustil; měl za to, že si postižená osoba mohla text prostřednictvím grafického programu vytvořit nebo upravit, vzhledem k tomu, že se v jejím životopise dočetl, že je IT grafik a kandidátem na tiskového mluvčího Magistrátu města Opavy. Žalobce dále brojil proti tomu, že správní orgán I. stupně s dostatečnou péčí nezkoumal, zda se skutku dopustil žalobce. Uvedl, že vulgární zprávu sám nepsal, postiženou osobu nezná, nezná ani její profil na Facebooku, ve své historii na Facebooku nenašel korespondenci s postiženou osobou. Jediné vysvětlení, které jej napadá, je, že zprávu napsala některá z jeho osob blízkých, která u něj byla dne 26. 2. 2022 na návštěvě. Stěžovatel k odvolací námitce týkající se místní nepřislušnosti správního orgánu I. stupně uvedl, že z výpovědi postižené osoby vyplývá, že se o skutku, který je předmětem přestupku, dozvěděla doma, v místě bydliště při práci na svém počítači. Místní příslušnost je tak určena podle § 62 odst. 1 přestupkového zákona místem spáchání přestupku, což je Opava.

[4] K námitce žalobce, že skutek nespáchal, stěžovatel uvedl, že pokud žalobce ponechal svůj počítač tzv. bez dozoru (byl volně přístupný, kdokoli mohl cokoli na počítači napsat nebo i ad absurdum objednat z e-shopu), nese následky žalobce; dle stěžovatele vulgární text byl napsán zcela jasně z profilu žalobce a je to žalobce, kdo musí nést následky svého lehkomyšlného nakládání s osobním profilem.

[5] Žalobce v **žalobě** po shrnutí skutkového stavu v nejprve namítal, že se stěžovatel v napadeném rozhodnutí nevypořádal s námitkou nedostatku místní příslušnosti. Ve správním řízení místní nepřislušnost správního orgánu I. stupně namítal opakovaně, správní orgány ji však nevzaly v potaz a nevydaly v její souvislosti žádné rozhodnutí, což považuje žalobce za vadu řízení. Podle žalobce přestupky proti občanskému soužití spáchané prostřednictvím internetu a sociálních sítí je nutno považovat za tzv. distanční delikty, tedy delikty, u kterých místo protiprávního jednání není shodné s místem, kde měl nastat nebo nastal následek takového jednání. Podle stěžovatele došlo k protiprávnímu jednání prostřednictvím aplikace Messenger, u které není možné jednoznačně určit místo odeslání. K přesnému určení místa odeslání a přečtení zprávy neshromáždil správní orgán I. stupně žádné důkazy a nebyl přizván soudní znalec z oboru IT. Stěžovatel nesprávně a bez důkazů určil místo spáchání přestupku jako místo, které označila postižená osoba, s čímž žalobce nesouhlasí. Žalobce dále brojil proti tomu, že stěžovatel neprokázal jeho vinu a nevypořádal se s otázkou, kdo nevhodný výrok na sociální síti úmyslně napsal, jelikož žalobce to odmítal. Stěžovatel dle žalobce dospěl k nesprávnému závěru, že je žalobce vinen z nedbalostního deliktu, jelikož bylo jeho povinností zabezpečit počítač tak, aby jeho prostřednictvím nebylo možné spáchat přestupek. Takovéto zdůvodnění však dle žalobce nemělo oporu v zákoně o některých přestupcích, jelikož přestupek dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích nelze spáchat z nedbalosti a neúmyslně. Žalobce nemohl označit osobu, která měla možnost nevhodný výrok napsat, jelikož se může jednat o osobu blízkou.

pokračování

[6] Stěžovatel ve **vyjádření k žalobě** odkázal na své rozhodnutí. K druhé žalobní námitce týkající se nedbalostní či úmyslné povahy přestupku sdělil, že z § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích vyplývá, že přestupky v tomto ustanovení uvedené lze spáchat úmyslně i z nedbalosti. Stěžovatel se formou zavinění nezabýval, ale poukazoval na to, že žalobce musí nést následky svého případně lehkomyšlného nakládání s osobním profilem.

[7] **Krajský soud** námitku místní nepřislušnosti správního orgánu I. stupně neshledal důvodnou; uvedl, že u tohoto typu deliktů se právní nauka i praxe obecně shodují na tom, že místem jejich spáchání je jak místo, kde se pachatel dopustil jednání naplňujícího objektivní stránku deliktu, tak místo, kde nastal nebo měl nastat následek tohoto jednání. Otázkou distančních deliktů se opakovaně zabývaly soudy rozhodující v trestním řízení, lze tedy analogicky aplikovat judikaturu trestních soudů k obdobně koncipovanému § 18 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád [srov. Bohadlo, D. – Brož, J. – Kadečka, S. et al. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Komentář*. Wolters Kluwer (ČR), Praha 2018, komentář k § 62]. Jako jedno z mnoha lze dle krajského soudu zmínit již rozhodnutí týkající se spáchání trestného činu prostřednictvím telefonu. Soudy vyslovily, že bylo-li k pohrůžkám ve smyslu trestného činu vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku použito telefonu, je místem spáchání činu jak místo, kde se vyskytoval pachatel, tak místo, kde byla osoba, která měla být k něčemu přinucena (srov. R 31/1988). Takovým následkem trestného činu mohou být i místa, kde se nachází bydliště poškozeného, přičemž je nerozhodné, zda se jedná o bydliště trvalého či přechodného rázu. Vyslovené závěry lze z povahy věci užít i na řízení o přestupku. Osoba postižená v průběhu správního řízení konstantně vypovídala, kde se nacházela v okamžiku seznámení se s jí zaslou zprávu, a ze správního spisu nevyplývá, že by tato skutečnost měla být nepravdivá. Dále krajský soud zdůraznil, že žalobce, kromě nedostatku místní příslušnosti, po celé vedení správního řízení, neuvedl jediný relevantní důvod, proč by mělo projednání před dle jeho názoru místně nepřislušným správním orgánem mít vliv na výsledek řízení. Krajský soud odkázal na konstantní judikaturu správních soudů, z níž vyplývá, že ani případné uložení pokuty místně nepřislušným správním orgánem nemá bez dalšího za následek nezákonnost rozhodnutí.

[8] Krajský soud stran samotné skutkové podstaty přestupku dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích krajský soud konstatoval s odkazem na § 97 odst. 1 přestupkového zákona, že obviněný z přestupku má právo uvádět nové skutečnosti a navrhopvat důkazy na svoji obhajobu po celou dobu řízení, koncentrace řízení se neuplatní. Pokud si tudíž žalobce ponechal svoji procesní aktivitu až do odvolání, nebylo to důvodem, proč by se stěžovatel neměl s jeho námitkami přezkoumatelně vypořádat, což dle krajského soudu neučinil.

[9] Dle krajského soudu stěžovatel odkazoval v napadeném rozhodnutí na rozhodnutí správního orgánu I. stupně, aniž by zohlednil, že žalobce v odvolání uvedl velké množství nových konkrétních tvrzení popírajících jeho vinu. Dle krajského soudu se stěžovatel omezil na neprávní argumentaci a jeho skutková zjištění jsou kusá a nedostatečná. Krajský soud zdůraznil, že v řízení o přestupku musí správní orgán vždy postupovat tak, aby zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu). Povinnost zjišťovat skutkový stav ohledně skutečností odpovídajících skutkové podstatě přestupku tak leží vždy na správním orgánu, bez zřetele na to, zda jde o objasňování skutkových okolností svědčících ve prospěch, či v neprospěch

obviněného. Pokud existuje rozumná pochybnost, tzn. ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, resp. že se skutek vůbec nestal, nelze obviněného za přestupek postihnout. Stěžovatel měl dle přesvědčení krajského soudu tedy povinnost postavit najisto, jakým způsobem lze přestupek spáchat, zda jednáním či i opomenutím, měl se zabývat formou zavinění a tím, kdo může být subjektem přestupku. Stěžovatel měl předně provést úvahu o tom, zda se jedná o přestupek, který mohl žalobce spáchat toliko osobně, nebo k jehož spáchání mohlo dojít prostřednictvím třetí osoby. Vytkl stěžovateli, že vycházel z jediného důkazu (print screen obrazovky počítače), který žalobce v odvolání konkrétními tvrzeními zpochybnil; na jeho tvrzení nijak nereagoval. Stěžovatel v rozhodnutí o odvolání rovněž námitky ohledně osoby postižené či možného jednání osob blízkých vypořádal ničím nepodloženými úvahami. Posouzení věci je tak založeno pouze na obecných úvahách a subjektivních názorech, není podloženo důkazy a racionálními úvahami. Krajský soud proto rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[10] V **kasační stížnosti** stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Nesouhlasí se závěrem krajského soudu, je přesvědčen, že jak z jeho rozhodnutí, tak i z rozhodnutí správního orgánu I. stupně je zřejmé, proč bylo rozhodnuto konkrétním způsobem. Správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žalobce při podání vysvětlení potvrdil, že se jedná o jeho profil na sociální síti Facebook; žalobce nikdy nedoložil skutečnost, že byl jeho profil zneužit, a zpráva byla odeslána jinou osobou, a na podporu těchto tvrzení nepředložil žádné důkazy. V odvolacích námitkách žalobce pouze uvedl, že osoba postižená je IT grafik a uvedený text si mohla vytvořit nebo upravit, namítl, že správní orgán I. stupně se dostatečně nezabýval otázkou, zda se uvedený přestupek vůbec stal, a stejně tak nezkoumal, zda se jej dopustil právě žalobce. Stěžovatel namítá, že se s touto argumentací v rozhodnutí vypořádal; uvedl, že ze spisové dokumentace nevyplývalo, že by osoba postižená byla IT grafikem, a pravost zprávy nebyla zpochybněna ani Policií České republiky. Stěžovatel považoval tuto námitku za natolik absurdní, že ji odmítl přezkoumávat, jelikož mu nebylo jasné, jak by tato argumentace měla souviset se skutečností, že z počítače žalobce byl napsán vulgární a urážející text. Sama osoba postižená toto tvrzení důrazně popřela ve vyjádření k odvolání. Další námitkou žalobce bylo, že text mohli napsat jeho rodinní příslušníci, kteří se u něj nacházeli na návštěvě, jelikož žalobce nechal zpřístupněný počítač včetně otevřeného okna s jeho přihlášeným profilem na sociální síti Facebook. Žalobce v odvolání uvedl, že předmětem diskuse byla agrese Ruské federace proti Ukrajině, a žalobce v odvolání uvádí, že někteří rodinní příslušníci se rozhodli některým schvalovatelům agrese něco napsat v diskusi nebo na jejich messenger. Stěžovatel podotkl, že žalobce nikde nenahlásil zneužití svého profilu na sociální síti Facebook a ani v podání vysvětlení nic takového neuváděl. Dle stěžovatele, i pokud by žalobce urážlivý text nenapsal, tak musel být srozuměn se skutečností, že jej napsal některý příbuzný. Stěžovatel obě odvolací námitky tedy shledal nedůvodnými, jelikož se vzájemně vylučují. Tvrzení žalobce, že některý z jeho příbuzných přišel a viděl zapnutý počítač žalobce a otevřené okno jeho profilu na sociální síti Facebook a jal se z žalobcova profilu urážet postiženou osobu považuje stěžovatel za nepravděpodobné a tudíž účelové. Pokud by se toto tvrzení zakládalo na pravdě, mohl a měl žalobce při podání vysvětlení uvést, že byl jeho profil zneužit, což neučinil.

[11] Stěžovatel upozorňuje na skutečnost, že z hlediska odpovědnosti za jednání na sociálních sítích jsou většinou postihováni majitelé účtů na základě šíření nenávistných

pokračování

komentářů, případně psaní nenávistných příspěvků do diskuse. Stěžovatel ve svém rozhodnutí uvedl, že pokud žalobce umožnil rodinným příslušníkům užívání jeho profilu na sociální síti Facebook, tak musí za toto jednání nést zodpovědnost. Stěžovatel se nadto domnívá, že tvrzení žalobce o tom, že závadnou zprávu napsal někdo z jeho příbuzných prostřednictvím jeho profilu a on nechce uvést, kdo to byl, je účelové, jelikož chce dosáhnout stavu, že nebude za toto jednání postižen nikdo. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, který mu uložil, aby reflektoval všechny, i ničím nepodložené spekulativní odvolací námitky žalobce a provedl rozsáhlé dokazování, neboť stěžovateli není z odůvodnění krajského soudu jasné, co více by měl učinit.

[12] Žalobce ve **vyjádření ke kasační stížnosti** uvedl, že stěžovatel mu vytkl, že nebyl ve svých výpovědích konzistentní, s čímž nesouhlasí. Uvádí, že potom, co se seznámil se jménem postižené osoby, tak zjišťoval, o koho se jedná, na veřejně přístupných webových stránkách zjistil, že tato osoba uváděla, že je IT grafikem, který pracuje pro Magistrát města Opavy. Proto se domníval, že předložený snímek obrazovky může být podvrh. Později však sám žalobce připustil, že nemuselo jít o podvrh a že zprávu mohla napsat některá z osob, která u něj byla na návštěvě, žalobce nepovažoval za nutné zajistit si profil na sociální síti Facebook před těmito osobami. Podat trestní oznámení z důvodu zneužití jeho profilu na sociální síti Facebook nechtěl, jelikož nechtěl vystavit osobu jemu blízkou trestnímu stíhání. Žalobce zdůraznil, že je to stěžovatel, který je povinen prokázat vinu žalobce; z aktivity či pasivity obviněného nelze dovozovat žádný závěr ohledně viny.

[13] **Nejvyšší správní soud** přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jedná za něj k tomu pověřená osoba s náležitým právnickým vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[14] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[15] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotné právního postavení stěžovatele.

[16] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost přijatelnou.

[17] Krajský soud vytkl stěžovateli, že správní orgán I. stupně nejprve rozhodl, že přestupek spáchal žalobce, načež stěžovatel po argumentaci žalobce v odvolání dospěl k závěru, že odpovědnosti za přestupek se žalobce nezprošťuje, i kdyby jej spáchala třetí osoba, jelikož hanlivá zpráva byla odeslána z profilu žalobce a žalobce dostatečně nezajistil svůj počítač a vědomě umožnil třetím osobám psát tento typ zpráv jeho jménem. Stěžovatel toto tvrzení žalobce považuje za účelové a mající za cíl vyhnout se postihu za spáchání přestupku. Krajský soud vytkl stěžovateli, že nepostavil na jisto, zda je možné spáchat přestupek pomocí třetí osoby.

[18] Ze spisu konkrétně vyplývá, že správní orgány vycházely z fotografie obrazovky, kterou předložila osoba postižená, dále z její výpovědi. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že text zprávy obsahuje slova, která jsou hrubá a urážlivá, která se v běžné mluvě ani psané formě nepoužívají, intenzitou vulgárnosti překračující pouhou nevhodnost. Měl dále za to, že žalobce jednal úmyslně, nejednalo se o zkrat a žalobce si chtěl vulgárním obsahem zprávy „vybít“ zlost, tedy napsal zprávu úmyslně s cílem ublížit osobě postižené, jelikož nesouhlasil s jejími postoji. Správní orgán tak měl za to, že byly naplněny materiální a formální znaky přestupku podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích. Žalobce v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně nepředkládal žádné důkazy, nezúčastnil se ústního jednání, neuvedl žádná tvrzení podporující jeho nevinu či vyvracející závěry správních orgánů; ty uvedl poprvé v odvolání, v němž vyslovil konkrétní námitky, rozporoval zjištěný skutkový stav, měl za neprokázané, že by přestupek spáchal on.

[19] Krajský soud zcela správně uvedl, že přestupkový zákon takovýto postup odvolatele nevylučuje, protože podle § 97 odst. 1 přestupkového zákona *obviněný může v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení uvádět nové skutečnosti nebo důkazy*. Obviněný tak má právo uvádět nové skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu po celou dobu řízení, na řízení o odvolání v přestupkových věcech nedopadá koncentrace řízení. Z uvedeného vyplývá, že pokud byl žalobce v řízení před správním orgánem I. stupně nečinný a neuvedl žádné rozhodné skutečnosti, neporušil svou právní povinnost tím, že tyto skutečnosti poprvé tvrdil až v odvolání. Žalovaný měl proto povinnost se optikou nových tvrzení věci zabývat, řádně zjistit skutkový stav a své závěry vysvětlit tak, aby jeho úvaha byla přezkoumatelná, reagovala na námitky žalobce a z napadeného rozhodnutí vyplývaly jeho závěry podložené skutkovými zjištěními. To se v posuzované věci nestalo, neboť stěžovatel odkazoval ve svém rozhodnutí na rozhodnutí správního orgánu I. stupně, aniž by zohlednil, že žalobce v odvolání uvedl velké množství nových konkrétních tvrzení popírajících jeho vinu.

[20] Krajský soud rovněž zcela případně zdůraznil, že v řízení o přestupku musí správní orgán vždy postupovat tak, aby zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu). Povinnost zjišťovat skutkový stav ohledně skutečností odpovídajících skutkové podstatě přestupku tak leží vždy na správním orgánu, bez zřetele na to, zda jde o objasňování skutkových okolností svědčících ve prospěch, či v neprospěch obviněného. Pokud existuje rozumná pochybnost, tzn. ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, resp. že se skutek vůbec nestal, nelze obviněného za přestupek

pokračování

postihnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005-55, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, č. 3014/2014 Sb. NSS).

[21] V posuzované věci uznal správní orgán I. stupně žalobce vinným z úmyslného spáchání přestupku, vysvětlil, že žalobce úmyslně chtěl osobu postiženou hrubě urazit. Tuto argumentaci žalovaný v napadeném rozhodnutí relativizoval a uvedl, že by žalobce byl odpovědný i za případné lehkotěžké jednání. Vyslovil, že pokud byla zpráva zaslána z jeho počítače, pak je za tento skutek žalobce odpovědný. Takového relativizování ve správním trestání není možné. Žalovaný má povinnost postavit najisto, jakým způsobem lze přestupek spáchat, zda jednáním či i opomenutím, má povinnost zabývat se formou zavinění. Taktéž musí žalovaný zhodnotit, kdo může být subjektem přestupku. Je zcela zásadní, aby učinil úvahu o tom, zda se jedná o přestupek, který mohl žalobce spáchat toliko osobně, nebo k jehož spáchání mohlo dojít prostřednictvím třetí osoby. Aby správní orgány mohly potrestat přestupek sankcí, musí být vždy naplněny všechny formální i materiální znaky přestupku. Pokud některý z těchto znaků naplněn není, není možné jednání za přestupek považovat.

[22] Krajský soud tak zavázal stěžovatele k doplnění a úplnému zjištění skutkového stavu; teprve poté lze vyvodit odpovídající závěry. Stěžovatel vycházel z jediného důkazu, a to z fotky (print screen) obrazovky počítače, který žalobce v odvolání konkrétními tvrzeními zpochybnil. Na argumentaci žalobce stěžovatel nijak nereagoval, zpochybnění až na subjektivní úvahy racionálně nevyvrátil; odvolací námitky ohledně osoby postižené či možného jednání osob blízkých stěžovatel vypořádal ničím nepodloženými úvahami. Krajský soud připustil, že si je vědom, že spáchání přestupku dálkovým způsobem je pro řádné zjištění skutkového stavu velmi obtížné a vymyká se běžné přestupkové činnosti, což ale nemůže vést k tomu, aby byl žalobce uznán vinným na základě neúplně zjištěného skutkového stavu. S uvedenými závěry se Nejvyšší správní soud zcela ztotožňuje.

[23] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již několikrát konstatoval, že by správní orgán měl v případech, kdy je jeho rozhodnutí soudem zrušeno pro nepřezkoumatelnost (se závazným právním názorem důkladnějšího posouzení relevantních skutečností), uvážit, zda je opravdu namíste podání kasační stížnosti (např. v usnesení NSS ze dne 7. 9. 2023, č. j. 8 As 61/2022-29, či ze dne 21. 11. 2024, č. j. 5 Azs 189/2024-15). V případech, kdy je zjevné, že závěr krajského soudu o nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí není zjevně excesivní a chybný, a kdy lze polemizovat o tom, zda je správní rozhodnutí hraničně přezkoumatelné, nejví se podání kasační mimo jiné i z hlediska hospodárnosti řízení efektivní. I v nyní posuzované věci měl stěžovatel zvážit, zda je podání kasační stížnosti efektivní, neboť krajský soud dostatečně podrobně a srozumitelně vysvětlil, z jakého důvodu považuje jeho rozhodnutí za nepřezkoumatelné, resp. v jakých konkrétních aspektech spočívá nedostatečně zjištěný skutkový stav.

[24] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, měl by

tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Žalobci však v průběhu řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, resp. ze spisu nevyplynuly, proto mu soud náhradu nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu